Várpalota

Világ proletárjai, egyesüljetek!

VÁRPALOTAI NAPLÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XVII. évfolyam — 38. szám. ÁRA 60 FILLÉR Kedd, 1961. február 14.

Mai számunkból:

A pártmunka tapasztalatai

Hétköznapi győzelem

Becsüljük meg a népművelés munkásait

Sport

A szovjet űrkutatás fényes diadala:

Automatikus, 643 kiló súlyú bolygóközi állomás repül a Vénusz felé

A Földről irányítva nehézszputnyikról lőtték ki a rakétát

A bolygóközi állomás május második felében éri el a Vénusz térségét

MOSZKVA, (TASZSZ)

A világűrkutatási programnak megfelelően 1961. február 12-én a Szovjetunióban tökéletesített többfokozatú rakétával földkörüli pályára vittek egy nehéz mesterséges holdat.

Ugyanazon a napon erről a mesterséges holdról távirányítású kozmikus rakéta indult el, amely automatikus bolygóközi állomást vitt a Vénusz bolygó felé irányuló pályára.

Az automatikus bolygóközi állomás 1961. május második felében éri el a Vénusz térségét.

A felbocsátás fő feladatai a következők:

Kozmikus objektum bolygóközi pályára vitele módszereinek ellenőrzése, a nagy távolságú rádióösszeköttetés és az űrállomás irányításának ellenőrzése, a naprendszer méreteinek pontosabb meghatározása, valamint több fizikai kutatás elvégzése a világűrben.

A bolygóközi állomásban elhelyezett készülékek működése normális. Az automatikus bolygóközi állomás súlya 643,5 kilogramm.

Az automatikus bolygóközi állomás a Földről adott utasításra 922,8 megaherz frekvencián sugároz rádióadást.

Az automatikus bolygóközi állomás a Szovjetunió állami címerét ábrázoló jelvényt visz magával.

A kapott adatok szerint az automatikus bolygóközi állomás a számítotthoz közeli pályán halad.

1961. február 12-én, magyar idő szerint délelőtt 10 órakor az állomás Földünk felületétől 126 300 kilométerre volt, a keleti hosszúság 86 fok 40, és az északi szélesség 6 fok 04, koordináták által meghatározott pont fölött.

A Vénusz felé tartó kozmikus rakéta sikeres felbocsátása megnyitja az első bolygóközi útvonalat a naprendszer bolygói felé. (MTI)

MOSZKVAI TUDÓSÍTÁS:

Moszkva örömmámorban ünnepel

Vannak pillanatok, amikor az élet minden apróbb, nagyobb eseménye, minden, ami máskor oly fontosnak és izgalmasnak tűnik, eltörpül egyetlen, mindennél hatalmasabb szenzáció árnyékában. A szovjet tudomány hétmérföldes lépteihez megedződtünk a kozmikus szenzációk sorozatában, de ez a mai hír mégis váratlanul ért mindenkit, tudósokat és egyszerű embereket szerte a földön. Egy pillanatra kicsiknek, másodrendűeknek érezzük a „földi dolgokat" és felemelkedünk fantáziánk rakétáján a felfoghatatlan, titokzatos magasságokba, az idegen égitestek világába, oda, ahova most a földi távirányító központ parancsainak engedelmeskedve, millió és tízmillió kilométereken átsuhanva halad célja felé a szovjet tudomány hírnöke, az első automatikus bolygóközi állomás.

Moszkvai idő szerint este 10 órakor, amikor a szovjet fővárosban ismeretessé vált a bolygóközi állomás felbocsátásának híre, néhány perc alatt elterjedt az egész városban. Az utcákon megálltak az autók, a vezetők kiugráltak a volán mögül, hogy üzembe helyezzék rádióantennáikat, a vendéglőkben elhallgatott a zene, hogy bejelentheszék a rendkívüli hírt, az emberek telefonálni kezdtek egymásnak: — Hallotta? *És egyáltalán nem csodálkoznak azon, hogy igen, szinte mindenki hallotta már, mindenki tud a nagy eseményről és mindenki boldogságtól túláradó hangon válaszolja: ez nagyszerű!*

A vidéki városokból már az első órákban táviratok özöne indult el a moszkvai rádió és televízió szerkesztőségébe. Este 11 órakor a bemondó már megkezdte az egész országot magával ragadó öröm hírnökeinek felolvasását. *A sztálingrádi építők egyik éjszakai munkacsapatának távirata így kezdődik: „A mai lelkesítő ünnepnapon..."*

Este 10 órakor került nyilvánosságra a bolygóközi állomás híre, és fél 11 órakor már talpon volt az egész tudományos világ, elhangzottak az első nyilatkozatok, kommentárok.

A szovjet tudósok hangsúlyozzák a kozmikus kutatások előrehaladásnak szédítő tempóját.

Alig egy hete indult útjára a 6 és fél tonnás óriásszputnyik, és ma már újabb, minden eddigit felülmúló siker tanúi vagyunk. *Nemrég a még felbocsátott szputnyikok súlyán csodálkoztunk, s ma egy nehéz szputnyik fedélzetén, ott fenn a kozmikus magasságokban akkora űrhajó startolt a Vénusz irányába, amely önmgaában felülmúlja a második szputnyik súlyát is!*

A moszkvai rádió tudományos kommentátora azt emeli ki, hogy **a tudományt régóta foglalkoztató, megfejthetetlennek tűnő rejtélyek megoldását várhatjuk az automatikus bolygóközi állomástól.**

A Vénusz az összes égitestek közül leginkább hasonlatos Földünkhöz — hangsúlyozta a kommentátor. — De ennek az égitestnek a felületét a legkorszerűbb optikai eszközökkel sem sikerült megfigyelni, mert sűrű felhőréteg övezi. *A tudósokat egyebek között olyan kérdések is foglalkoztatják, hogy mennyi ideig tart egy napforduló a Vénuszon, és a már felfedezett széndioxidon és ózonon kívül van-e a Vénusz atmoszférájában oxigén is.* Ennek megállapítása igen fontos lenne, hiszen az emberiség fantáziáját, ősidők óta foglalkoztatja, hogy van-e élet ezen a távoli, a földünkhöz képest „forró" bolygón?

Az első tudományos kommentárok közül nagy figyelmet kelt *Vladimir Dobronravovnak*, a fizikai és matematikai tudományok doktorának, a szovjet űrkutatás egyik világhírű szaktekintélyének nyilatkozata:

„A közlemény arról, hogy tökéletesített, soklépcsős rakéta segítségével nehéz szputnyikot bocsátottak fel, majd pedig a szputnyikról automatikus bolygóközi állomás indult útnak a Vénusz irányába, rendkívüli érdeklődésre tarthat számot — mondotta Dobronravov.

— Az, amit a közeljövő feladatának hittek, hamarabb következett be, mint ahogy azt a tudományos világ várta.

Már az a körülmény, hogy annak idején sikerült lefényképezni a Hold láthatatlan oldalát, megmutatta, hogy a szovjet tudomány képes a távoli égitestek körzetét felkutató automatikus bolygóközi állomások létrehozására is. *De kétségtelen, hogy a távoli bolygók tanulmányozásához még szükséges volt a szputnyikok súlyának növelése, hogy elbírják azokat a berendezéseket, amelyek segítségével a szédületes, több tízmillió kilométeres kozmikus távolságokról állandó rádiókapcsolatot lehet a Földdel fenntartani.*

Végül idézünk néhány mondatot egy lelkes, fiatal szovjet tudós, Osztrovszkij geofizikus elragadtatott szavaiból: *„A föld kutatásával foglalkozom, de most úgy érzem, nem fonnak fantasztinak tekinteni, ha arról álmodozom: lehetek talán még tagja egy olyan geológiai expedíciónak, amely a Vénusz titkait fogja a helyszínen tanulmányozni."*

Szabó L. István

A Szovjetunió évekkel megelőzte az Egyesült Államokat

A Vénusz bolygó felé irányított szovjet automatikus bolygóközi állomás felbocsátása világszerte óriási szenzációt keltett.

Vasárnap este az összes nagy hírügynökségek világgá röpítették a hírt. A Reuter, az AP, az AFP és az UPI a TASZSZ közleményére hivatkozva, terjedelmes beszámolónkban foglalkozik a szovjet tudománynak ezzel az újabb világraszóló sikerével.

WASHINGTON

(MTI) Az MTI washingtoni tudósítója jelenti:

A szovjet világűrkutatás újabb kimagasló eredményének híre villámgyorsan bejárta az Egyesült Államokat. A hírügynökségek nyomban átvették a moszkvai jelentést. Ezzel a jelentéssel kezdődik a rádió- és televízió-állomások mindegyik híradása.

Az UPI amerikai hírügynökség a szovjet tudósok, mérnökök és munkások hőstettét „fantasztikus rakétasikernek" nevezi.

A hírügynökségek washingtoni tudósítója rámutat, hogy amerikai űrhajózási szakemberek véleménye szerint „a Vénusz-rakéta fellövésével a Szovjetunió mintegy három évvel megelőzte az Egyesült Államokban tervbe vett hasonló kísérletet".

LONDON

A Reuter „a világűrkutatás legszenzációsabb eredményének" nevezte

azt a tényt, hogy a vasárnap felbocsátott automatikus bolygóközi állomás május második felében eléri a Vénusz térségét.

Több európai rádióállomás megszakította vasárnap esti műsorát, hogy ismertesse a TASZSZ közleményét.

Sir Bernard Lovell, az angliai Jodrell Bank Obszervatóriumának igazgatója sok sikert kívánt a szovjet tudósoknak ehhez az újabb nagyszerű vállalkozásukhoz. Lovell bejelentette, hogy az Obszervatórium —, amely mint ismeretes — a világ egyik legnagyobb rádióteleszkópjával rendelkezik — **nyomon kíséri majd a szovjet automatikus bolygóközi állomást, amikor a Vénusz körülbelül két hónap múlva földközelbe kerül.**

H. Hassey professzor, az Angol Országos Űrkutatási Bizottság elnöke kijelentette: „az oroszok rendkívül érdekes és izgalmas vállalkozásba kezdtek. Különösen figyelemreméltó, hogy az automatikus bolygóközi állomást egy nehéz mesterséges holdról bocsátották fel. Úgy vélem, hogy a kísérletet nagyon jól előkészítették, és a kitűzött célok nagy jelentőségűek".

PÁRIZS

(MTI)

Az AFP hírügynökség a szovjet tudomány és technika újabb eredményéről beszámoló jelentésében a következőket írja:

„Bámulatos eredményt ért el a Szovjetunió. Első ízben lőtték fel űrrakétát a naprendszer egyik bolygója felé. Első ízben alkalmazták a felbocsátásnál a kétfokozatú ugrást".

Az AFP emlékeztet a Szovjetunió űrkutatási eredményeire, és felhívja a figyelmet arra, hogy éppen a szovjet emberek küldötték le első ízben a Föld vonzóerejét, amikor felbocsátották a Lunyik—1-et.